

Η ημερίδα στα τρόπαια για τι άγιο Κοσμά τον Αιτωλό και τον μοναχό Χριστόφορο Παπουλάκο

/ [Γενικά](#)

Το παρακάτω κείμενο είναι αφιερωμένο στην μνήμη του ομ. Καθηγητή Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κ. Αθανασίου Παλιούρα, ο οποίος συνέβαλε καθοριστικά στην αναγνώριση του έργου του μοναχού Χριστοφόρου Παπουλάκου.

Την Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου 2014, με την αρωγή της Ιεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος, και Μεγαλοπόλεως, καθώς και της περιφέρειας Πελοποννήσου και του Δήμου Γορτυνίας, συνδιοργανώθηκε από την ενορία Κοιμήσεως Θεοτόκου Τροπαίων και την «Ενωμένη Ρωμηοσύνη» επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Κοσμάς ο Αιτωλός και Χριστοφόρος ο Παπουλάκος: οι εθνομάρτυρες και προστάτες της Ρωμηοσύνης».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στον άυλαιο χώρο του Ιερού Ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στα γραφικά Τρόπαια της Γορτυνίας που είναι χτισμένα σε υψόμετρο 760 μέτρων, αμφιθεατρικά στα βορειοδυτικά πρόβουνα του Μαινάλου. Η άγρια βλάστηση, τα αγέρωχα βουνά, τα κρυσταλλένια νερά, τα παραδοσιακά πετρόχτιστα σπίτια και η «Παναγιά του Δάσους» που δέσποζε επιβλητικά στο υψηλότερο μέρος της κωμόπολης, διαβεβαίωναν τον επισκέπτη πως είχε πια φθάσει στην «Αρκαδία», την πολυπόθητη γη που εξύμνησαν ποιητές, πεζογράφοι και ζωγράφοι όλων των εποχών. Πατώντας αυτή την αναλλοίωτη από την αστική ανάπτυξη και τις νοθεύσεις του «πολιτισμού» γή, ο νους ταξίδευε στις εποχές όπου Αρκάδες ήρωες αγωνίστηκαν για την Πίστη και την Ελευθερία και η καρδιά υποσχόταν να διαφυλάξει τα Ελληνορθόδοξα ιδανικά και να υπερασπιστεί ότι είναι ιερό και όσιο για το Γένος μας. Το πατριωτικό συναίσθημα εξεγείρετο περαιτέρω με τις Ελληνικές και Βυζαντινές σημαίες που κυμάτιζαν στον προαύλιο χώρο και στο καμπαναριό της εκκλησίας, με αποκορύφωμα την παρουσία πιστού αντιγράφου του Λαβάρου της Επανάστασης του 1821 που παραχώρησε για την εκδήλωση ο σύλλογος Καλαβρυτινών Πειραιώς.

Η ημέρα ξεκίνησε με την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στην οποία χοροστάτησε ο οικείος Ποιμενάρχης Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Ιερεμίας Φούντας, πλαισιωμένος από τον Πρωτοσύγκελλο αρχιμ. Ιάκωβο Κανάκη και τους Καθηγουμένους των Μονών Ζωοδόχου Πηγής Πάρου, αρχιμ. Χρυσόστομο Πήχο και της Μονής Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Άκοβας Γορτυνίας, αρχιμ. Νεκτάριο Πέττα. Το κατανυκτικό Μυστήριο, ο λιτά διαμορφωμένος χώρος και οι ιερές εικόνες, πολλές εκ των οποίων χρονολογούνται πριν την επανάσταση του 1821, ανάβλυζαν αγιότητα και πνευματικότητα ανάγοντας την υλική υπόσταση των παρευρισκομένων στην Θεία του Θεού Κοινωνία. Σύσσωμοι μικροί και μεγάλοι, ντόπιοι και άνθρωποι που ταξίδεψαν απο μακριά, αξιωματούχοι και μη, συμμετείχαν στην αγιοτάτη και υψίστη Θυσία, δοξολογώντας και ευχαριστώντας τον Θεό για τις μεγάλες δωρεές της αγάπης Του. Τα θερμά κηρύγματα του Σεβασμιωτάτου κ. Ιερεμίας και του Καθηγουμένου Χρυστοστόμου, παρουσίασαν τα προβλήματα που καλούμεθα ως Έλληνες Ορθόδοξοι να αντιμετωπίσουμε και προετοίμασαν το εκκλησίασμα για αυτά που θα ακολουθούσαν στην Ημερίδα.

Μετά το πλούσιο πρωινό που προσφέρθηκε από εθελοντές, ο πρόεδρος του εκκλησιαστικού συμβουλίου και εφημέριος του ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Τροπαίων, αρχιμ. Ν. Πέττας, ανακοίνωσε την έναρξη των εργασιών της Ημερίδας.

Πρώτος απηύθυνε χαιρετισμό ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Ιερεμίας. Με στόμφο, ειλικρίνεια αλλά και πόνο, μίλησε για το «ποθούμενο», όπως ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός αποκαλούσε την ελευθερία.

Εξήγησε ότι, ενώ ο Πατρο-Κοσμάς κήρυξε «όταν είμαστε σκλαβωμένοι στον Τούρκο», ο μοναχός Χριστοφόρος Παπουλάκος έδρασε όταν «πάθαμε την ζημιά» μετά την απελευθέρωση, με την άφιξη του τότε 15χρονου βασιλιά Όθωνα, ενός Καθολικού Βαυαρού άρχοντα, ο οποίος ήθελε να επιβάλει την κουλτούρα των Δυτικών Διαφωτιστών στην χώρα μας. Καταχειροκροτήθηκε όταν είπε: «αντί να πάρουμε τον Κολοκοτρώνη που πίστευε Χριστό και Πατρίδα και να τον κάνουμε βασιλιά, φέραμε έναν ξένο να κυβερνήσει τον τόπο».

Ακολούθησε ο χαιρετισμός του Δημάρχου Γορτυνίας κ. Ι. Γιαννόπουλου, ο οποίος αφού καλωσόρισε εκ μέρους των συμπολιτών του τους παρευρισκομένους, χαρακτήρισε την Ημερίδα ως «αξιόλογο γεγονός για την Γορτυνία». Επισήμανε ότι «η Ελληνική εθνική συνείδηση διατηρήθηκε μέσα από την Ορθόδοξη Πίστη» και παρότρυνε το κοινό να μην παρασυρθεί από την «παγκοσμιοποίηση», αλλά να φροντίσει να καταγραφούν και να μεταδοθούν στην νέα γενιά αυτά που δίδαξε ο μοναχός Χριστοφόρος Παπουλάκος.

Εν συνεχεία, χαιρέτησε την εκδήλωση ο τέως γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου και νυν πρόεδρος του σωματείου Καλαβρυτινών Πειραιώς κ. Α. Χρονόπουλος. Εξέφρασε τον θαυμασμό του για τον ρακένδυτο μοναχό λέγοντας ότι, παρόλο που ήταν ένας 80χρονος αγράμματος άνθρωπος, «κατόρθωσε να είναι η κεφαλή όλων των γραμματισμένων της εποχής εκείνης». Σημειωτέον ότι τα μέλη του σωματείου Καλαβρυτινών Πειραιώς θεώρησαν την παρουσία του πιστού αντιγράφου του Λαβάρου της Επανάστασης του 1821 αρμόζουσα στην εκδήλωση, γιατί αναγνωρίζουν τον Παπουλάκο ως συνεχιστή του έργου του Παλαιών Πατρών Γερμανού.

Τελευταίος απηύθυνε χαιρετισμό ο συντοπίτης του Παπουλάκου και Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων «Ο Αρχαίος Κλείτωρ», κ. Κ. Κατσιάρης. Είπε χαρακτηριστικά ότι, «η αναγνώριση της μεγάλης προσφοράς των δύο αυτών αγωνιστών του Έθνους και της Εκκλησίας μας καταδεικνύει την αγάπη, τον σεβασμό και την προσήλωσή μας εις τα ήθη και τα ιστορικά παραδεδομένα». Για τον διδάχο του τόπου του, μοναχό Χριστοφόρο Παπουλάκο, αρκέστηκε στο να επαναλάβει τα λόγια του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου ο οποίος χαρακτήρισε τον Παπουλάκο ως «θερμουργόν κήρυκα του Ευαγγελικού Λόγου» που «απεστάλη υπό του Θεού εν ζήλω Ηλίου δια να κηρύξη τα θεία δικαιώματα, να διδάξη την πατρών πίστιν και να ελέγξη οθνείας επιδράσεις εις την λειτουργίαν του εκκλησιαστικού και κοινωνικού σώματος».

Ο συντονιστής της εκδήλωσης, αρχιμ. Ν. Πέττας καλωσόρισε άπαντες, εκ μέρους του Εκκλησιαστικού συμβουλίου και της «Ενωμένης Ρωμηοσύνης» και έδωσε τον λόγο στον πρώτο ομιλητή, τον Πρωτοσύγκελο της Ιεράς Μητρόπολης Γόρτυνος

και Μεγαλοπόλεως, αρχιμανδρίτη κ. Ιάκωβο Κανάκη.

Στην εισήγηση του Πανοσιολογιότατου με θέμα την «συμβολή του Πατρο-Κοσμά στην Παιδεία του Τουρκοκρατούμενου γένους», επισημάνθηκε το στοιχείο που χαρακτήρισε την ιεραποστολική δραστηριότητα του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, ήτοι ο «διακαής πόθος» του για την «ύπαρξη και καλλιέργεια της Ελληνικής Χριστοκεντρικής Παιδείας» που έχει σκοπό «την διαφύλαξιν της πίστεως και ελευθερίαν της πατρίδος». Ο Πατρο-Κοσμάς ίδρυσε 210 σχολεία σε 30 επαρχίες δημιουργώντας τις συνθήκες για όλα τα παιδιά του σκλαβωμένου γένους, φτωχά και πλούσια, ώστε να μάθουν δωρεάν «την γλώσσα της Θείας Λατρείας». Με την αφορμή αυτή, ο εισηγητής προέβη σε σύγκριση των παιδαγωγικών προτύπων που καλλιέργησε ο Άγιος με τα όσα επικρατούν σήμερα και διατυπώθηκε προβληματισμός για την προσπάθεια «κάποιων» να «μεταλλάξουν το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία και να εισαγάγουν ένα πολυθρησκευτικό και πολυπολιτισμικό συνονθύλευμα», καθώς επίσης και για τη «συνήθεια που επικρατεί» να μαθαίνουν τα Ελληνόπουλα «καλύτερα τις ξένες γλώσσες παρά τα Αρχαία και Νέα Ελληνικά». Κλείνοντας την ομιλία του, ο Πρωτοσύγκελλος προέτρεψε το ακροατήριο να ξεφύγει από την «κατάσταση αρνητικής εσωστρέφειας και παρακμής» που «αποχρωματίζουν» την πολιτιστική μας ταυτότητα και να επιδοθεί στην καλλιέργεια της Ελληνορθόδοξης Παιδείας, η οποία διαμορφώνει το τέλειο ήθος και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για κάθε πρόοδο και απελευθέρωση.

Πάνω στο ίδιο θέμα, τοποθετήθηκε με εμφανή ζήλο, η Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Μαρία Μαντουβάλου, προσθέτοντας ότι «στην εκτραχηλισμένη εποχή μας» αντί να αποτελούν τα διδάγματα του Αγίου Κοσμά απαραίτητο οδηγό για την ζωή μας, ακυρώνονται με «νομοθετικές ανίερες παρεμβάσεις». Συγκεκριμένα, έθιξε την «βέβηλη αναίρεση» της αργίας της Κυριακής, η οποία έγινε αφηφώντας τις διδαχές του Αγίου που με επιμονή, τόνιζε την ανάγκη να διατηρούμε την ιερότητα και την αργία της ημέρας αυτής. Στην εκτενή παρέμβασή της, η Καθηγήτρια μίλησε για «παχυλή απάθεια και ύπνωση» απέναντι σε όλες τις «παραχαράξεις της ιστορίας μας, το ξερίζωμα όλων των ορθοδόξων και ελληνικών αξιών και την περιφρόνηση των εθνικών και θρησκευτικών συμβόλων μας». Με πικρία δήλωσε ότι ο «βομβαρδισμός» από την τηλεόραση, το ίντερνετ και τα περιοδικά, με ξένα ανίερα πρότυπα, σε συνδυασμό με την αλλοτρίωση της Παιδείας, επαληθεύουν τις ρήσεις του Κοσμά του Αιτωλού «θα' ρθει καιρός που θα διευθύνουν τον κόσμο τα άλαλα και τα μπάλαλα», «το κακό θα σας έρθει από τους διαβασμένους», «θα βγουν πράγματα από τα σχολεία που ο νους σας δεν φαντάζεται». Συνέστησε αποφυγή των «ανήθικων και διεφθαρμένων προτύπων του εγωιστικού ατομικισμού και της ευδαιμονίας των

απολαύσεων» εξηγώντας πως αυτά θα διαλύσουν κάθε συνδετικό ιστό του Ελληνικού Έθνους και θα παράγουν νέους «γενίτσαρους και όχι Έλληνες». Ολοκληρώνοντας την επιστημονική παρέμβασή της, εξέφρασε την εκτίμηση ότι σε περίοδο δουλείας, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός «εξασφάλισε την ταυτότητα» και «ματαίωσε τον εξανδραποδισμό» του Έθνους», με την καλλιέργεια της γλώσσας και της Ορθόδοξης Πίστης. Τέλος, η Καθηγήτρια κάλεσε όλους τους Έλληνες να «αφυπνιστούν» πιάνοντας το «κομμένο νήμα απο τον καιρό του Κοσμά του Αιτωλού», ώστε να ξαναβρούμε τον χαμένο προσανατολισμό μας και να γλυτώσουμε «αυτή την φλούδα [γης] απο το τσακάλι και την αρκούδα[1]».

Κατόπιν, απασχόλησε το συνέδριο η μορφή του άλλου φλογερού κήρυκα της Αγάπης, του μοναχού Χριστοφόρου Παπουλάκου. Ο Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Φώτιος Δημητρακόπουλος, στην εισήγησή του με θέμα «Ο Παπουλάκος ως αγωνιστής της Ορθοδοξίας και του Έθνους», παρουσίασε το επαναστατικό έργο του υπερήλικα αγράμματος μοναχού. Ο Καθηγητής τόνισε για την εξέχουσα αυτή μορφή της εποχής ότι με μόνο όπλο, τον Λόγο του Θεού, αντιστάθηκε στην Βαυαροκρατία που θέλησε να αλλοιώσει το ελληνορθόδοξο πνεύμα, με απαράδεκτες καινοτομίες, όπως αυτές της εισαγωγής ιδεών του δυτικού Διαφωτισμού στα σχολεία, της καταργήσεως των μοναστηριών και της επιβολής του Αυτοκέφαλου της Εκκλησίας, με διοικητικό αρχηγό τον ετερόδοξο βασιλιά. Η κοινωνικά αναμορφωτική, αλλά έντονα αντιεξουσιαστική δράση του Παπουλάκου οδήγησε στην καταδίωξη, την φυλάκιση και τον άδικο θάνατό του. Παράλληλα όμως, αποτέλεσε ίνδαλμα για χιλιάδες Πελοποννήσιους, οι οποίοι ακούγοντας τα ένθερμα κηρύγματά του, ενστερνίζονταν Χριστό, συμφιλιώνονταν μεταξύ τους και ενώνονταν, με κοινό σκοπό την πάταξη της αθέμιτης δυτικής πολιτισμικής διείσδυσης. Χρησιμοποιώντας παραδείγματα απο την ένδοξη ιστορία του Έθνους και της Εκκλησίας, ο Καθηγητής εξέφρασε την πεποίθηση ότι πάντα ο Θεός θα στέλνει φωτισμένους καθοδηγητές σαν τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό και τον Παπουλάκο, πάντα θα υπάρχουν μοναστήρια που θα διατηρούν τις Γραφές, την γλώσσα και τα σύμβολα μας απρόσβλητα και πάντα, οι πιο αθρόες και «αυθόρμητες πολιτικές συγκεντρώσεις» θα είναι αυτές των πιστών κάθε Κυριακή στην εκκλησία. Η εν λόγω εισήγηση κατέληξε πως «τίποτα δεν έχει χαθεί» και πως «θα αποκατασταθεί η σύνολη κατάσταση», διότι «ο Παντοκράτορας δεν καταργείται». Στο τέλος, ιδιαίτερα συγκίνησε το ακροατήριο η ψήφος εμπιστοσύνης του Καθηγητή στην νέα γενιά, την οποία εξέφρασε καλώντας φοιτήτριές του, που βρίσκονταν στο πίσω μέρος του ακροατηρίου, να καθήσουν στο τραπέζι των επισήμων, δίπλα στον Σεβασμιώτατο και ακολούθησαν επευφημίες.

Η επιστημονική εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τα αποκαλυπτήρια ανάγλυφης, μεταλλικής παράστασης, βασισμένης στη σύνθεση της Ι. Μονής Γρηγορίου Αγίου Όρους του οσίου μοναχού Χριστοφόρου Παπουλάκου. Τα αποκαλυπτήρια έγιναν από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γόρτυνος, Μεγαλοπόλεως και Δημητσάνης, κ. Ιερεμία, τον Διευθυντή του ΤΕΘΑ Υποστράτηγο, κ. Γ. Σταθιά, τον Δήμαρχο Γορτυνίας, κ. Ι. Γιαννόπουλο και τον γενναιόδωρο κ. Αρίστο Δωρίτη, δαπάνη του οποίου φιλοτεχνήθηκε -απο τον επιφανή γλύπτη Ε. Λεοντή- το μοναδικό στο είδος του έργο.

Ο γλύπτης έκανε ανάλυση της πολύπλοκης και τεχνικά απαιτητικής συνθέσεως και μοιράστηκε με το κοινό, την μαρτυρία του σε κάτι που χαρακτήρισε ως «παράξενο και ανεξήγητο γεγονός» στην πολυετή καριέρα του. Διηγήθηκε ότι, αφού είχε γίνει η χύτευση, ο συνεργάτης του, κ. Β. Διαμαντόπουλος, παρατήρησε έντρομος την καθίζηση που εν τω μεταξύ έπαθε το πάνω από τα δύο καλούπια που συγκρατούσαν το ακόμη σε ρευστή κατάσταση έργο. Συγκλονισμένος ο κ. Λεοντής εξήγησε ότι, ενώ στην περίπτωση που αποτυγχάνει η χύτευση είναι βεβαία η καταστροφή του έργου, εν προκειμένω, συνέβη το αδύνατο. Απέτυχε η χύτευση και το έργο παρέμεινε ακέραιο! Η χροιά της φωνής του καλλιτέχνη μαρτυρούσε και αυτή πως, αδυνατώντας να εξηγήσει επιστημονικά το φαινόμενο, απέδιδε το γεγονός σε παρέμβαση του Παπουλάκου, συμφωνώντας με τον συνεργάτη του. Σημειωτέον μάλιστα ότι -όπως είπε- βρέθηκε διάγραμμα της φιγούρας του ταπεινού μοναχού στο πίσω μέρος του αναγλύφου! Συναισθηματικά φορτισμένος, πρόσθεσε ότι αυτή η εμπειρία του «πρόσφερε την δυνατότητα να περάσει και σε άλλους κόσμους». Με αφορμή τα παραπάνω, ζήτησε να συσταθεί επιτροπή να μελετήσει το φαινόμενο με την ελπίδα ότι θα «βρεθεί απάντηση στα ανεξήγητα». Τελειώνοντας ευχαρίστησε τον Κύπριο, κ. Α. Δωρίτη, για την μεγάλη προσφορά του.

Στην σύντομη αντιφώνησή του, ο κ. Δωρίτης θεωρούσε τιμή για τον ίδιο να συμβάλει στην Ημερίδα και δήλωσε κατενθουσιασμένος με «τα ωραία και επιμορφωτικά» λόγια που άκουσε. Επισήμανε πως οι «αξίες μας ως Έλληνες είναι μεγάλες και σπουδαίες και διδάσκονται σε όλον τον κόσμο» και σε συνδυασμό με την Ορθοδοξία που διδάσκει την αγάπη για τον συνάνθρωπό μας, μπορούν να μας «ανεβάσουν σε ύψη και να προσεγγίσουμε εκεί που άλλοι ψάχνουν να βρούν πως θα πάνε και εμείς μπορεί να είμαστε εκεί». «Δεν είμαστε μόνο Μανιάτες, Αρκάδες, Κύπριοι», τόνισε, αλλά «Έλληνες Ορθόδοξοι που πιστεύουμε σε αυτά τα ιδεώδη, τα οποία πρέπει να δώσουμε στα παιδιά μας».

Ακολούθησε η απονομή αναμνηστικών δώρων. Ο Σεβασμιώτατος απένειμε ως ευχαριστήριο στον κ. Δωρίτη, αντίγραφο της δαγκεροτυπίας με την μορφή του

Παπουλάκου. Ανταποδίδοντας, ο κ. Δωρίτης πρόσφερε στον Μητροπολίτη εικόνα με τις μορφές του Παπουλάκου και του συνοδοιπόρου του Γέροντα Διονυσίου Επιφανειάδη, καθώς και το ιστορικό βιβλίο «Γέρων Διονύσιος» που έγραψε ο δάσκαλος Παναγιώτης Επιφανειάδης. Επίσης, ο Σεβασμιώτατος δώρισε στον Δήμαρχο Γορτυνίας, κ. Γιαννόπουλο, την εικόνα του τοπικού οσίου Λεοντίου της Στεμνίτσας, καθώς και ένα βιβλίο με τον βίο του, τον οποίο συνέγραψε ο αρχιμ. Ν. Πέττας. Αναμνηστικά δώρα έλαβαν επιπλέον, ο στρατηγός ΤΕΘΑ, κ. Σταθιάς, η Αντιδήμαρχος Τροπαίων, κ. Μουντζούρη, ο τοπικός πρόεδρος Τροπαίων, κ. Μαρτιώνος, οι εισηγητές, τοπικοί φορείς, ιδιώτες που συνέβαλαν υλικά στην Ημερίδα και ο Ελληνοαμερικανός δημοσιογράφος, κ. Στεφανόπουλος που κατέγραψε την εκδήλωση με σκοπό την προβολή της σε τηλεοπτικά κανάλια της ομογένειας του εξωτερικού. Τέλος, ο αρχιμ. Ν. Πέττας κήρυξε την λήξη της Ημερίδας, αφού πρώτα ευχαρίστησε τους εθελοντές που βοήθησαν στην ομαλή διεξαγωγή της και όλους όσοι παρευρέθησαν.

Κάτω από τον γεροπλάτανο έδωσε παραδοσιακή Ελληνική ατμόσφαιρα στην εκδήλωση το μεσημεριανό γεύμα που παρατέθηκε από τον Δήμο Γορτυνίας και την Ενορία Κοιμήσεως Θεοτόκου Τροπαίων προς όλους τους παρευρισκομένους. Οι συνδαιτυμόνες απόλαυσαν ντόπια βραστή προβατίνα με τραχανά ενώ παράλληλα, το χορευτικό τμήμα της αξιέπαινης Ελληνορθόδοξης Κοινωνίας Προσώπων ΔΙΨΩ, χόρευε με επιδεξιότητα λεβέντικους χορούς του τόπου μας.

Περιστοιχισμένοι από την εικόνα με τις μορφές του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και του μοναχού Χριστοφόρου Παπουλάκου -που αγιογραφήθηκε ειδικά για την εκδήλωση- την ανάγλυφη παράσταση του μοναχού, το αντίγραφο του Λαβάρου της Επανάστασης του 1821, Ελληνικές και Βυζαντινές σημαίες, την εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και τον γεροπλάτανο κάτω από τον οποίο, ίσως ξαπόστασαν ο Κολοκοτρώνης με τα παλληκάρια του και κήρυξε ο Παπουλάκος, οι παρευρισκόμενοι δεν μπορούσαν παρά να ταυτισθούν με τα Ελληνορθόδοξα σύμβολα και τον περιβάλλοντα χώρο και να ομολογήσουν: «Et in arcadia ego^[2]» (και εγώ στην Αρκαδία ανήκω). Από την μία, το κοινό μοιράστηκε την δικαιολογημένη ανησυχία των ομιλητών για τις αλλεπάλληλες μεταρρυθμίσεις που ταράσσουν την Ελληνορθόδοξη βάση της κοινωνίας της χώρας μας. Από την άλλη όμως, είδε την Εκκλησία, την Πολιτεία, την τοπική αυτοδιοίκηση, αφιλοκερδείς οργανισμούς, πολιτιστικούς συλλόγους, ακαδημαϊκούς, εθελοντές και ιδιώτες να συνεργάζονται ανιδιοτελώς για να συνδράμουν και να στηρίξουν το θεάρεστο έργο αυτής της εξαιρετικά οργανωμένης, από κάθε άποψη, ημερίδας. Είδε επίσης τους συνεχιστές του έργου του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και του Παπουλάκου στα πρόσωπα των οργανωτών, των ομιλητών και κυρίως, των νέων παιδιών.

Η ιστορία μας δείχνει ότι, προσπάθειες να στηλιτευτεί το Ελληνορθόδοξο «γίγνεσθαι» έχουν γίνει στο παρελθόν, γίνονται τώρα και θα ξαναγίνουν στο μέλλον. Όμως, όπως τόνισε ο αρχιμ. Ι. Κανάκης, «το κομποσχοίνι συνεχίζει να βρίσκεται στα χέρια μοναχών και λαϊκών», επικυρώνοντας την φράση «τίποτα δεν έχει χαθεί» του κ. Δημητρακόπουλου και επαληθεύοντας την κ. Μαντουβάλου που δήλωσε ότι «Κριτής και αφέντης είναι ο Θεός και δραγουμάνος του ο λαός[3]». Η Αγία Τριάδα, η Παναγία, οι στρατιές των γνωστών και αφανών Αγίων και μαρτύρων και τα τάγματα των Αγγέλων που προστατεύουν την Πίστη και την Πατρίδα μας έχουν σαφώς αποδειχτεί φωτεινότερα των Διαφωτιστών, ισχυρότερα απο κάθε κοσμική «Δύναμη» και παγκοσμιότερα της «παγκοσμιοποίησης» που υφιστάμεθα.

Συγχαρητήρια στην Μητρόπολη Γόρτυνος, Μεγαλοπόλεως και Δημητσάνης, την Περιφέρεια Πελοποννήσου, τον Δήμο Γορτυνίας, την «Ενωμένη Ρωμηοσύνη» και την ενορία Κοιμήσεως Θεοτόκου Τροπαίων που, εν μέσω της οικονομικής κρίσης, με πενιχρά μέσα μεγαλούργησαν. Μας έδειξαν ότι, αν ρίξουμε λίγο το βλέμμα μας πίσω και διδαχθούμε από τους αγώνες για την Πίστη και την Πατρίδα που έδωσαν ιερές μορφές σαν τον Κοσμά τον Αιτωλό και τον καθιερωμένο στην συνείδηση του Χριστεπώνυμου πληρώματος μοναχό Χριστοφόρο Παπουλάκο, θα καταφέρουμε να διατηρήσουμε ακλόνητη την Ορθοδοξία και αναλλοίωτες τις αξίες του Γένους, ώστε να πάει η χώρα μας μπροστά.

Θεώνη Α. Τασσοπούλου

[1] Στίχος που δανείστηκε η κ. Μαντουβάλου απο τον «Τσάμικο» του Ν. Γκάτσου.

[2] Επιγραφή στον πίνακα «Οι βοσκοί της Αρκαδίας» (1639) του Nicolas Poussin. Επίσης στίχος απο το ποίημα «Resignation” (1786) του φιλέλληνα Γερμανού ποιητή Schiller.

[3] Στίχος απο τον «Τσάμικο» του Ν. Γκάτσου